

Uzasadnienie

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi
i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu
z dnia 18 marca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Pradolina Bzury-Neru PLH100006

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, 628 i 842), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, zwanego dalej PZO, na okres 10 lat. Zgodnie z art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH10000 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi (w części województwa łódzkiego) i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu (w części województwa wielkopolskiego).

Obszar został zatwierdzony na podstawie decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) – Dz. U. L. 12 z 15.1.2008, s. 648, która została zastąpiona decyzją Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358) (2013/741/UE) – Dz. U. UE. L. 350 z 21.12.2013 r., s. 511, a wyznaczony został w celu zachowania we właściwym stanie następujących przedmiotów ochrony:

- *6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*;
- 1337 bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 wydra *Lutra lutra*;
- 4038 czerwończyk fioletek *Lycaena helle*;
- 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu sporządzili projekt planu zadań ochronnych na podstawie Porozumienia RDOŚ-10/WPN/2/2011 z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie wspólnej realizacji opracowania projektów planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006, uwzględniając treść art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie projektu PZO.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Projekt PZO został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- dla obszaru Natura 2000 ani jego części nie ustanowiono planu ochrony;
- na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody;
- na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody;
- obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich;
- obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zapewнили udział społeczeństwa w opracowywaniu projektu PZO w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o oś.

W dniu 12 grudnia 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem, znak: WPN-II.6320.1.2011.AM.12 podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Pradolina Bzury-Neru PLH100006 wraz z założeniami do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Obwieszczenie wraz z założeniami opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 12 grudnia 2011 r., w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 13 grudnia 2011 r., w prasie codziennej o zasięgu ponadregionalnym: GAZETA WYBORCZA – WYDANIE LOKALNE ŁÓDŹ, WYDANIE WIELKOPOLSKIE w dniu 13 grudnia 2011 r. oraz w serwisie informacyjnym komunikaty.pl na okres 28 dni począwszy od 13 grudnia 2011 r. Obwieszczenie wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przy ul. Traugutta 25 (piętro XII, przy windach) (od 12 grudnia 2011 r. do 9 stycznia 2012 r.) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Piotrkowie Trybunalskim (od 12 grudnia 2011 r. do 5 stycznia 2012 r.), Skierniewicach, Sieradzu i w Sekcji Terenowej w Spale (od 12 grudnia 2011 r. do 9 stycznia 2012 r.) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 223/229 (od 13 grudnia 2011 r. do 3 stycznia 2012 r.)

W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono żadnych uwag.

W dniu 13 grudnia 2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, pismem znak: WPN.6320.1.2011.AM.52 podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Pradolina Bzury-Neru PLH100006 wraz z założeniami do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Obwieszczenie wraz z założeniami opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 13 grudnia 2012 r., w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 13 grudnia 2012 r., w prasie codziennej o zasięgu krajowym: NASZ DZIENNIK w dniu 17 grudnia 2012 r. Obwieszczenie wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przy ul. Traugutta 25 (piętro XII, przy windach) (od 13 grudnia 2012 r. do 14 stycznia 2013 r.) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Piotrkowie Trybunalskim (od 14 grudnia 2012 r. do 15 stycznia 2013 r.), Skierniewicach (od 13 grudnia 2012 r. do 16 stycznia 2013 r.), Sieradzu (od 13 grudnia 2012 r. do 10 stycznia 2013 r.), w Sekcji Terenowej w Spale (od 14 grudnia 2012 r. do 15 stycznia 2013 r.) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 223/229 (od 17 grudnia 2012 r. do 7 stycznia 2013 r.).

W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono żadnych uwag.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.

W toku prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006 odbyły się 3 spotkania dyskusyjne zorganizowane w Łęczycy: w dniu 3 lipca 2013 r., w którym uczestniczyło 67 osób, w dniu 28 sierpnia 2013 r., w którym uczestniczyły 52 osoby i w dniu 2 października 2013 r., w którym uczestniczyło 51 osób.

Na spotkania zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o obszarze Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006 i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano kwestie dotyczące: korekty granic obszaru, Standardowego Formularza Danych, zapisów dokumentów planistycznych oraz omówiono zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony.

W ramach prac nad projektem PZO granicę obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006 opisano w oparciu o 7147 punktów jej załamania, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Wykorzystując zgromadzone, zweryfikowane i uzupełnione informacje o obszarze Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006 i jego przedmiotach ochrony opracowano dokumentację do projektu PZO. Na jej podstawie zaproponowano usunięcie z listy przedmiotów ochrony następujących siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt:

- *6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*;
- 1324 nocek duży *Myotis myotis* ;
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri* .

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody i § 3 rozporządzenia w sprawie PZO, zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony, określono cele działań ochronnych oraz działania ochronne, w tym dotyczące ochrony czynnej, monitoringu stanu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych.

Głównymi istniejącymi zagrożeniami dla siedliska przyrodniczego 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) jest zaniechanie kośnego użytkowania łąk, postępująca naturalna sukcesja, zmiana stosunków wodnych, osuszanie podmokłych fragmentów doliny, brak zalewania doliny rzecznej oraz wkraczanie

rodzimy gatunków traw i ziółorośli i ich dominacja w składzie gatunkowym. Potencjalnymi zagrożeniami są przede wszystkim intensyfikacja rolnictwa, zalesianie łąk, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych oraz ekspansja obcych gatunków inwazyjnych.

W przypadku siedliska 6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) głównymi istniejącymi zagrożeniami są: lokalizacja budowli drogowych (estakada autostrady A1) w dolinie rzecznej oraz zmiany warunków siedliskowych przez nie spowodowanych, np.: wzrost zacielenia, zmiany stosunków wodnych, osuszanie podmokłych fragmentów doliny, w których wykształciły się siedliska, brak zalewania doliny rzecznej oraz pogorszenie warunków wodnych. Ponadto istniejącymi zagrożeniami dla siedliska jest wkraczanie obcych gatunków inwazyjnych, np.: kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata*, niecierpka gruczołowego *Impatiens glandulifera* oraz wkraczanie do siedliska rodzimych gatunków ekspansywnych, takich jak: sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, malina *Rubus idaeus*, jeżyna *Rubus sp.* Potencjalnymi zidentyfikowanymi zagrożeniami dla siedliska jest intensyfikacja ruchu turystycznego pieszego, konnego i rowerowego, tworzenie miejsc biwakowania, cumowania i wodowania kajaków w miejscach występowania siedliska oraz zmiany klimatyczne, zmniejszenie ilości opadów, a co za tym idzie pogorszenie warunków wodnych siedliska.

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) głównymi zagrożeniami są: intensyfikacja rolnictwa, obecność obcych geograficznie gatunków inwazyjnych, które wypierają gatunki typowe dla siedliska, np.: rdestowiec ostrokończysty *Reynoutria japonica*, nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis*, wkraczanie rodzimych gatunków ekspansywnych, takich jak śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, wypierających gatunki typowe dla łąk świeżych oraz szeroko pojęte melioracje poprzez pogorszenie stosunków wodnych, obniżenie poziomu wód gruntowych. Potencjalnymi zagrożeniami są: wprowadzenie intensywnego wypasu, intensyfikacja ruchu turystycznego pieszego i rowerowego; tworzenie ścieżek i dróg, które powodują zmniejszenie powierzchni siedliska oraz lokalizacja budowli, konstrukcji, np. szklarnie w miejscu występowania siedliska.

Dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) głównymi zagrożeniami są: zaniechanie użytkowania, zaprzestanie koszenia, postępująca sukcesja ziółorośli oraz roślin drzewiastych, wkraczanie do siedliska rodzimych gatunków ekspansywnych, np.: pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, trzęślica modra *Molinia caerulea*. Potencjalnie siedlisku zagrażają zmiany stosunków wodnych powodujące obniżenie się poziomu wód gruntowych, zmiany klimatyczne (zmniejszenie ilości opadów) oraz wkraczanie obcych gatunków inwazyjnych wypierających gatunki typowe dla siedliska.

Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) głównymi zidentyfikowanymi zagrożeniami są: wkraczanie inwazyjnych gatunków obcych i rodzimych powodujących zniekształcanie siedliska, zmiana struktury drzewostanu oraz wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska na rzecz gatunków obcych ekologicznie. Potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska może być: odstąpienie od planowej gospodarki leśnej, usuwanie martwych i umierających drzew, co powoduje zubażanie różnorodności biologicznej i ujednocianie jego struktury przestrzennej, przerzedzenie warstwy drzew, zwiększanie nasłonecznienia podszytu, zmiany składu gatunkowego wynikające ze zmian siedliskowych oraz intensyfikacja ruchu turystycznego pieszego i rowerowego.

W przypadku siedliska *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe głównymi zdiagnozowanymi zagrożeniami istniejącymi są: zmiany stosunków wodnych, osuszanie podmokłych fragmentów doliny, w których wykształciły się siedliska, brak zalewania doliny rzecznej oraz pogorszenie warunków wodnych, niewłaściwy skład gatunków upraw, powodujących zubożenie bioróżnorodności siedliska, wycinanie płatów siedliska, usuwanie martwych i umierających drzew co powoduje zubażanie różnorodności biologicznej i ujednocianie jego struktury przestrzennej, występowanie obcych ekologicznie gatunków, takich jak klon jesionolistny *Acer negundo*, wypierających gatunki typowe dla siedliska, dominacja rodzimych gatunków ekspansywnych w podszyciu, takich jak: jeżyna *Rubus sp.*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*. Potencjalnymi zagrożeniami są: lokalizacja budowli drogowych w dolinie rzecznej oraz zmiany warunków siedliskowych przez nie spowodowanych, np. wzrost zacielenia oraz zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.

W przypadku gatunków: 1337 bóbr europejski *Castor fiber* oraz 1355 wydra *Lutra lutra* nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących. Potencjalnymi zagrożeniami są: zanieczyszczenia wód ściekami bytowymi, odpadami komunalnymi, nawozami, środkami ochrony roślin powodujące zmniejszenie bazy pokarmowej gatunku.

Dodatkowo zwierzętom zagraża szeroko pojęty wandalizm, kłusownictwo, chwywanie oraz pojazdy zmotoryzowane w związku z nasileniem się ruchu samochodowego (np.: drogi krajowe nr: 91, 92, 14, drogi wojewódzkie: 473, 702, 703).

W przypadku płazów: 1166 traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* oraz 1188 kumaka nizinnego *Bombina bombina* głównym zagrożeniem istniejącym jest pogorszenie się środowiska wodnego przez wysypywanie do cieków i starorzeczy odpadów komunalnych. Potencjalnymi zagrożeniami są: szeroko pojęty wandalizm, kłusownictwo, chwywanie, pojazdy zmotoryzowane w związku z nasileniem się ruchu samochodowego, zanieczyszczenia wód ściekami bytowymi, odpadami komunalnymi, nawozami, środkami ochrony roślin powodujące zmniejszenie bazy pokarmowej gatunku. Dodatkowo zwierzętom zagrażają niewłaściwie przeprowadzone melioracje, które mogą doprowadzić do zaniku niewielkich zbiorników wodnych.

Dla gatunku 4038 czerwończyk fioletek *Lycaena helle* najważniejszymi zdefiniowanymi zagrożeniami istniejącymi są: zaniechanie użytkowania, zaprzestanie koszenia, postępująca sukcesja, zanik rośliny żywicielskiej gatunku – rdestu wężownika *Polygonum bistorta*, intensyfikacja gospodarki łąkarskiej. Potencjalnymi zagrożeniami są: zmiana sposobu użytkowania, intensyfikacja koszenia użytków łąkowych (zwiększenie liczby pokosów, wcześniejsze koszenie, podsiewanie), pogorszenie się stosunków wodnych poprzez obniżenie poziomu wód gruntowych oraz usuwanie pasów wiklinowisk, kęp wierzb, które są wykorzystywane przez gatunek jako miejsce nocowania i osłone od wiatru.

W oparciu o zidentyfikowane zagrożenia oraz stan ochrony przedmiotów ochrony sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji.

Głównym celem działań ochronnych dla: 1188 kumaka nizinnego *Bombina bombina*, 1337 bobra europejskiego *Castor fiber* oraz 1355 wydra *Lutra lutra* jest utrzymanie populacji gatunku we właściwym stanie.

W przypadku siedlisk przyrodniczych: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) celem działań ochronnych jest przywrócenie/odtworzenie stanu właściwego poprzez kontynuację/wznowienie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk i torfowisk.

Dla 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe głównym celem działań ochronnych jest poprawienie stanu siedliska w kierunku stanu właściwego (FV) poprzez sukcesywne zwiększanie ilości martwego drewna w płatach siedliska oraz usuwanie obcych gatunków drzewiastych – klonu jesionolistnego *Acer negundo*, czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*.

Dla siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) celem działań ochronnych jest poprawa stanu siedliska w kierunku stanu właściwego poprzez ochronę zachowawczą siedliska.

Powyższe cele działań ochronnych zostały sformułowane przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz panujących ograniczeń (wynikających ze środków technicznych, finansowych oraz aktualnego stanu wiedzy), przy zachowaniu jednak ogólnej zasady przybliżenia obszaru do stanu optymalnego, tj. przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt w obszarze Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006.

Uwzględniając zidentyfikowane zagrożenia oraz cele działań określono działania ochronne dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, ustalono działania ochronne zapewniające osiągnięcie celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

W odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony zaplanowano działanie ochronne polegające na opracowaniu programu gospodarowania wodami. Program gospodarowania wodami ma na celu ustalenie działań zmierzających do utrzymania właściwych warunków wodnych pozwalających na użytkowanie gospodarcze i zachowanie wartości przyrodniczych (siedliska) w całym obszarze. Program musi uwzględniać cele (przedmioty ochrony) ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Pradolina Warszawsko-Berlińska PLB100001. Dodatkowym działaniem obejmującym wszystkie przedmioty ochrony jest przeprowadzenie programu informacyjnego dotyczącego sieci Natura 2000, przedmiotowego obszaru Natura 2000, możliwości

właściwego użytkowania i ochrony płatów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

W odniesieniu do siedlisk 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe działania ochronne będą polegały na sukcesywnym zwiększeniu ilości martwego drewna w lasach grądowych i łęgowych do poziomu około 10 % zasobności drzewostanu w postaci karp, gałęzi, złomów, i wywrotów, martwych i obumierających drzew stojących. Dodatkowo działania ochronne ukierunkowane są na systematycznym usuwaniu gatunków drzewiastych obcych geograficznie, takich jak klon jesionolistny *Acer negundo*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*.

Dla siedlisk 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) działania ochronne polegają na zachowaniu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywnym użytkowaniu trwałych użytków zielonych. W stosunku do gruntów położonych na terenie gospodarstw rolnych położonych w obszarze Natura 2000 zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie PZO wyróżniono działania: obligatoryjne i fakultatywne. Realizacja działań obligatoryjnych jest wymogiem podstawowym określonym w zasadach wzajemnej zgodności (cross compliance). Rolnicy otrzymujący wsparcie wynikające z realizacji Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej muszą realizować te działania. Zostały one określone na takim poziomie, aby pozwalały na realizację działań fakultatywnych, które są dobrowolnym odpłatnym zobowiązaniem rolnika. W działaniach fakultatywnych określono bardziej precyzyjnie zabiegi, które mają na celu doprowadzenie do właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru.

Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). Realizacja przedmiotowego działania umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z § 3 pkt 2 lit. c rozporządzenia w sprawie PZO dokonano szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin, a także planów zagospodarowania przestrzennego województw łódzkiego i wielkopolskiego, w zakresie eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Na podstawie dokonanej analizy nie stwierdzono konieczności wprowadzania zmian do przedmiotowych dokumentów planistycznych.

W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000.

W przypadku siedlisk i gatunków: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 4038 czerwończyk fioletek *Lycaena helle* wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 19 grudnia 2013 r. pod numerem: 1550/2013 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 ww. ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w związku z art. 3 ust. 1 pkt. 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Obwieszczeniem z dnia 13 grudnia 2013 r., znak: WPN.6320.1.2011.AM.61, podał do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu planu zadań ochronnych, sporządzonego w formie projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006.

Obwieszczenie opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 13 grudnia 2013 r., w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 17 grudnia 2013 r., w prasie codziennej o zasięgu krajowym: DZIENNIK POLSKI w dniu 13 grudnia 2013 r. Obwieszczenie wywieszono w dniu 13 grudnia 2013 r. na tablicach ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przy ul. Traugutta 25 (piętro XII, przy windach) oraz w siedzibach Wydziałów Terenowych w: Piotrkowie Trybunalskim, Skierniewicach, Sieradzu oraz w Sekcji Terenowej w Spale, (zdjęte w dniu 9 stycznia 2014 r.) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 223/229 (od 17 grudnia 2013 r. do 7 stycznia 2014 r.).

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006 wpłynęły do ww. organu uwagi z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

W związku z tym, w projekcie zarządzenia, m.in.:

– wprowadzono jednolity zapis dotyczący przedmiotów ochrony, które wymagają weryfikacji w Standardowym Formularzu Danych (SDF) w zakresie nadanych ocen: *6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*); 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*; 1324 nocek duży *Myotis myotis*; 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;

– uszczegółowiono zapisy dotyczące działań fakultatywnych na następujących siedliskach przyrodniczych: 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*); 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*); „Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego”.

– uszczegółowiono zapisy dotyczące działań ochronnych i ich celów.

Wójt Gminy Łęczycza pismem z dnia 23 grudnia 2013 r., znak: OS.6124.1.2013, skierował uwagi odnośnie zidentyfikowanych zagrożeń, cyt: „ w identyfikacji opisu zagrożenia dla przedmiotu ochrony 6430 ziołorośla górskie i ziołoroślą nadrzeczne (znajdujące się częściowo na terenie Gminy Łęczycza w miejscowości Bronno) w zagrożeniach istniejących wskazano J02.04.02 brak zalewania, a w zagrożeniach potencjalnych wskazano D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe oraz G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku. Moim zdaniem zagrożenia istniejące nie mają odzwierciedlenia w działaniach obligatoryjnych dla tego przedmiotu ochrony. Natomiast zagrożenia potencjalne wskazane powyżej na terenie Gminy Łęczycza nie występują z uwagi na nierozwiniętą turystykę w tym rejonie”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi nie uwzględnił powyższego, ponieważ w przypadku siedliska przyrodniczego 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) zidentyfikowane zagrożenia istniejące i potencjalne odnoszą się do całego obszaru Natura 2000. Ponadto w projekcie zarządzenia nie określono działań ochronnych, zwłaszcza działań obligatoryjnych dla siedliska, w ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu „ochrona zachowawcza” (bierna) w przypadku przedmiotowego siedliska wydaje się być wystarczająca dla zachowania siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony.

Wójt Gminy Łęczycza w tym samym piśmie wniósł uwagi odnośnie samej dokumentacji planu zadań ochronnych a nie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006.

Starosta Łęczycki pismem z dnia 31 grudnia 2012 r., znak: ROS.604.2.53.2013.PJ, złożył uwagi odnośnie zdiagnozowanych zagrożeń istniejących dla siedlisk przyrodniczych: 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłkowe. Starosta Łęczycki zwrócił uwagę, cyt. „Użyte

sformowanie „brak zalewania doliny rzecznej” jest ogólne. Wskazane byłoby określenie i doprecyzowanie: terminu, skali, rodzaju zalewania terenu. Uzasadnienie: Właściwe uwilgotnienie terenu dolin rzek Bzury, Neru jest elementem najistotniejszym dla funkcjonowania tego terenu zarówno jako obszaru produkcji rolnej jak i miejsca występowania przedmiotu ochrony wskazanego w projekcie PZO. Nadmiar wód niesionych przez rzeki skutkuje wielkoobszarowymi podtopieniami tych terenów. Zarówno termin powstawania tych rozlewisk i podtopień, jak i ich skala oraz rodzaj jest istotny dla ww. prawidłowego funkcjonowania obszaru. Przedwiosenne i wczesnowiosenne krótkotrwałe rozlewiska i długotrwałe nawodnienia podsiąkowe pozytywnie wpływają na funkcjonowanie terenów produkcji rolnej (łąki, pastwiska). Natomiast długotrwałe utrzymywanie się lustra wody ponad poziom gruntu użytkowanego rolniczo w ww. porze roku, a także występowanie wielkoobszarowych podtopień w okresie późnowiosennym i letnim, skutkuje stratami w gospodarce rolniczej na wielką skalę. Wywołuje ono także masowe zniszczenia w populacji wielu gatunków związanych z tut. siedliskami, co ma miejsce regularnie w okresie zrzutu wód z górnego biegu rzeki Ner. Po zalaniu doliny, np.: w okresie późnowiosenno-letnim i przy dalszym utrzymywaniu się wód przez okres kilku tygodni następują straty lęgów ptaków związanych z tym środowiskiem i innych gatunków zwierząt, a także zagniwanie roślin charakterystycznych dla doliny w dominującym tu obszarze rolniczym. Z uwagi na ukształtowanie terenu, podtopienia, o których mowa powyżej, występują w podobnym stopniu i w terminach na obszarze występowania przedmiotu ochrony, jak i pozostałym areale w obrębie doliny. Z tego powodu wskazane byłoby uszczegółowienie ww. fragmentu PZO, w zakresie terminu, skali, rodzaju zalewania terenu, pozytywnie lub negatywnie oddziałującego na przedmiot ochrony. Jest to istotne dla właściwego zrozumienia zagrożeń dla rolniczego obszaru i sposobu ochrony siedlisk i gatunków objętych ochroną. Sformułowanie brak zalewania doliny rzecznej, zawarte w PZO, do którego stosuje się niniejsza uwaga, przy swej ogólności może wprowadzać w błąd, zarówno na etapie konsultacji treści dokumentu jak i w okresie jego obowiązywania”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zaplanował działanie ochronne polegające na opracowaniu programu gospodarowania wodami, który ma na celu ustalenie działań zmierzających do utrzymania właściwych warunków wodnych pozwalających na użytkowanie gospodarcze i zachowanie wartości przyrodniczych (siedliska) w obszarze Natura 2000.

W przedmiotowym programie powinny znaleźć się szczegółowe informacje, o których mowa w ww. piśmie Starosty Łęczyckiego.

Starosta Łęczycki złożył uwagę odnośnie braku zagrożenia istniejącego dla gatunku 4038 czerwonończyk fioletek *Lycaena helle*, cyt.: „W części Zagrożenia nie uwzględniono zagrożenia wynikającego z występowania wielkoobszarowych, długotrwałych podtopień w okresie późnowiosennym i letnim”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi nie uwzględnił uwagi, gdyż zagrożenie nie zostało zdiagnozowane przez eksperta entomologa.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Poddębice pismem z dnia 20 grudnia 2013 r., ZG-4-732-13/13, złożył uwagę odnośnie zidentyfikowanych zagrożeń istniejących i potencjalnych dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, cyt.: „Propozycje przeniesienia zagrożeń istniejących do potencjalnych wynikają z faktu prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z prawem, uwzględniającej wszystkie aspekty i rolę lasu: społeczną, przyrodniczą i gospodarczą. Wycinka lasu jako taka nie może być zagrożeniem gdyż uwzględnia potrzeby społeczeństwa w drewno zabezpieczając jednocześnie trwałość lasu poprzez jego odnowienie kolejnym pokoleniem. Gospodarka leśna uwzględnia także konieczność i potrzebę obecności martwego drewna w lesie w ilości nie zagrażających jego trwałości biologicznej. Zgodnie z Wielkoobszarową inwentaryzacją stanu lasów za lata 2008 – 2012 zasoby martwego drewna oszacowano w Lasach Państwowych na 5,2 m³/ha. Badania Instytutu Badawczego Leśnictwa przyniosły jeszcze wyższe wyniki – 9,6 m³/ha. Ponadto z zestawienia usunięto” przerzedzenie warstwy drzew” jako zagrożenie potencjalne. Przerzedzenie sprzyja odnowieniu lasu, zapewnia ciągłość pokoleń, wykorzystuje obsiew naturalny drzew rodzimych itp. Tym samym nie może być zagrożeniem dla siedliska”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi uwzględnił złożone uwagi częściowo w następujący sposób:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), zagrożenia: B02.02 Wycinka lasu i B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, zostały przeniesione do zagrożeń potencjalnych, ze względu na fakt, iż nie można wykluczyć ich wystąpienia w przyszłości. W odniesieniu do

uwagi dotyczącej zagrożenia B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew – uwaga nie została uwzględniona, gdyż potencjalnie wymienione zagrożenie może mieć miejsce w przyszłości.

W przypadku siedliska: *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe – uwagi złożone przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Poddębice nie zostały uwzględnione. W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi wymienione zagrożenia istniejące: B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime); B02.02 Wycinka lasu; B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew mają miejsce na terenie obszaru Natura 2000 są zidentyfikowane poprawnie. Argumenty przedłożone przez Nadleśnictwo Poddębice odnoszą się wyłącznie do terenów zarządzanych przez Lasy Państwowe, natomiast zdiagnozowane zagrożenia dotyczą także terenów nie będących gruntami Skarbu Państwa.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno pismem z dnia 7 stycznia 2014 r., znak: ZG-32-732-1/14, złożył uwagi odnośnie zapisów dotyczących siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) zamieszczonych w Uzasadnieniu do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006, cyt. „Strona 6 Uzasadnienia dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny głównym zagrożeniem jest planowa gospodarka leśna, usuwanie martwych i umierających drzew. Siedlisko to zinwentaryzowane jest tylko w Uroczysku Goślub na działkach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Kutno. Planowa gospodarka leśna nie może być zagrożeniem. W ramach jej prowadzenia nawet gdy usuwa się część drzewostanu to pozostawia się jego fragmenty do naturalnego rozpadu, zgodnie z obowiązującymi zasadami w Lasach Państwowych. Proponuje się zapis „Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących, potencjalnymi zagrożeniami są: odstępianie od planowej gospodarki leśnej, zmiany składu gatunkowego wynikające ze zmian siedliskowych”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi uwzględnił uwagę częściowo i zaproponował następujący opis: „Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) głównymi zidentyfikowanym zagrożeniami są: wkraczanie inwazyjnych gatunków obcych i rodzimych powodujących zniekształcanie siedliska, zmianę struktury drzewostanu oraz wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska na rzecz gatunków obcych ekologicznie. Potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska mogą być: odstępianie od planowej gospodarki leśnej, usuwanie martwych i umierających drzew co powoduje zubażanie różnorodności biologicznej i ujednocianie jego struktury przestrzennej, przerzedzenie warstwy drzew, zwiększanie nasłonecznienia podszytu, zmiany składu gatunkowego wynikające z zmian siedliskowych oraz intensyfikacja ruchu turystycznego pieszego i rowerowego”.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagi odnośnie siedliska przyrodniczego *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe w Uzasadnieniu do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006, cyt. „Strona 6 Uzasadnienia we odniesieniu do siedlisk 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz olsy źródliskowe w zagrożeniach zidentyfikowanych nie uwzględniono masowego zamierania jesionów porażonych przez *Phytophthora*”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi nie uwzględnił uwagi, gdyż zagrożenie nie zostało zdiagnozowane przez ekspertów botaników.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagi odnośnie siedliska przyrodniczego: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe w Uzasadnieniu do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006, cyt. „Strona 8 Uzasadnienia w odniesieniu do siedlisk 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny oraz Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz olsy źródliskowe podano poziom ilości martwego drewna do którego należy dążyć. Proponuję sprecyzować jakie drewno zaliczane będzie do spełnienia kryterium np.: zwiększenie ilości martwego drewna w lasach grądowych i łęgach w postaci karp, gałęzi, złomów i wywrotów, martwych i umierających drzew stojących do poziomu 10% zasobności drzewostanu,...”. Złożona uwaga odnosi się do celów działań ochronnych, natomiast opis zaproponowany przez Nadleśnictwo Kutno dotyczy działań ochronnych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zaproponował następujący cel działań ochronnych:

„Poprawienie stanu siedliska w kierunku stanu właściwego (FV) poprzez sukcesywne zwiększanie ilości martwego drewna w płatach siedliska oraz usuwanie obcych gatunków drzewiastych”.

Nadleśnictwo Kutno złożyło uwagi odnośnie zidentyfikowanych istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), cyt. „lp. 7 zagrożenia istniejące – proponuję nie wymieniać ze względu na całość siedliska na gruntach Lasów Państwowych gdzie prowadzona jest gospodarka leśna, która w pełni zabezpiecza utrzymanie płatów siedliska. Zagrożenia potencjalne – użytkowanie lasu bez odnowienia. Pozostawić D01.01 Ścieżki, szlaki piesze”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi uwzględnił częściowo złożone uwagi w następujący sposób:

„Zagrożenia				istniejące:	
I01	Obce	gatunki			inwazyjne
<i>Występowanie</i>	<i>obcych gatunków</i>	<i>wypierających</i>	<i>gatunki rodzime</i>	<i>typowe</i>	<i>dla siedliska.</i>
I02	Problematiczne	gatunki			rodzime
<i>Wkraczanie</i>	<i>inwazyjnych gatunków rodzimych</i>	<i>powoduje</i>	<i>znieszczenie</i>	<i>siedliska,</i>	<i>zmianę struktury</i>
<i>drzewostanu oraz</i>	<i>wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska</i>	<i>na rzecz</i>	<i>gatunków obcych</i>	<i>ekologicznie.</i>	
Zagrożenia				potencjalne:	
B02.02		Wycinka			lasu
<i>Odstąpienie</i>	<i>od</i>	<i>planowej</i>	<i>gospodarki</i>		<i>leśnej</i>
B02.04	Usuwanie	martwych	i umierających		drzew
<i>Usuwanie</i>	<i>martwych i umierających drzew</i>	<i>co powoduje</i>	<i>zubażanie różnorodności biologicznej</i>	<i>i ujednolicanie</i>	<i>jego</i>
		<i>struktury</i>			<i>przestrzennej.</i>
B02.06	Przerzedzenie		warstwy		drzew
<i>Przerzedzenie</i>	<i>warstwy drzew,</i>	<i>zwiększanie nasłonecznienia podszytu,</i>	<i>zmiany składu gatunkowego</i>	<i>wynikające</i>	<i>siedliskowych.</i>
D01.01	Ścieżki,	szlaki	piesze,	szlaki	rowerowe
<i>Intensyfikacja</i>	<i>ruchu turystycznego</i>	<i>pieszego i rowerowego;</i>	<i>tworzenie ścieżek i dróg,</i>	<i>które powodują</i>	<i>zmniejszenie powierzchni siedliska”.</i>

*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, cyt. „lp 8 zagrożenia istniejące – proponuję zmienić zagrożenia B02.02 – wycinka lasu i B02.01.01. – odnawianie lasu po wycinie (drzewa rodzime) na zagrożenie „użytkowanie lasu bez odnowienia czy naturalnego odrastania”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi po przeanalizowaniu uwagi złożonej przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Kutno nie uwzględnił jej. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi zagrożenia istniejące i potencjalne wymienione w projekcie zarządzenia, zostały sformułowane prawidłowo, należy podkreślić, że zidentyfikowane zagrożenia dotyczą również lasów nie będących gruntami Skarbu Państwa.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagi odnośnie zaproponowanego działania ochronnego dla siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) – Zwiększenie ilości martwego drewna, cyt. „aby osiągnąć zasoby rozkładającego się drewna w wysokości minimum 10% zasobności drzewostanu w postaci karp, gałęzi, złomów i wywrotów, martwych i obumierających drzew stojących”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uwzględnił uwagi częściowo i zaproponował następujący zapis „Sukcesywne pozostawianie w lasach grądowych zasobów rozkładającego się drewna do poziomu około 10% zasobności drzewostanu w postaci karp, gałęzi, złomów i wywrotów, martwych i obumierających drzew stojących”.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagi odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych oraz miejsca realizacji inwestycji, cyt. „...nie uwzględniono zarządu Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kutno nad działkami Skarbu Państwa” oraz „powtórzono nr działki 327”. Uwagi zostały uwzględnione w całości wprowadzono następujący zapis „Właściwy miejscowo nadleśniczy”.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagi odnośnie zaproponowanego działania ochronnego dla siedliska przyrodniczego *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis,*

Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe – Zwiększenie ilości martwego drewna, cyt. „aby osiągnąć zasoby rozkładającego się drewna w wysokości minimum 10% zasobności drzewostanu w postaci karp, gałęzi, złomów i wywrotów, martwych i obumierających drzew stojących”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uwzględnił uwagi częściowo i zaproponował następujący zapis „Sukcesywne pozostawianie w lasach łęgowych zasobów rozkładającego się drewna do poziomu około 10% zasobności drzewostanu w postaci karp, gałęzi, złomów, i wywrotów, martwych i obumierających drzew stojących”.

Nadleśnictwo Kutno złożyło uwagi odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych, cyt. „nie uwzględniono zarządu Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kutno nad działkami Skarbu Państwa”. Uwagi zostały uwzględnione w całości wprowadzono następujący zapis „Właściwy miejscowo nadleśniczy, właściciel, dzierżawca, posiadacz terenu”.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kutno złożył uwagę odnośnie lokalizacji siedlisk przyrodniczych, cyt. „Rozważyć odniesienie lokalizacji fragmentów siedlisk cennych mających znaczenie dla Wspólnoty w granicach istniejących wydzieleń leśnych. W przyszłości ułatwi to ewidencję zdarzeń przyrodniczych i gospodarczych, co zapewni jednoznaczność ich lokalizacji”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi nie uwzględnił uwagi ze względu na konieczność zachowania jednolitej i przejrzystej struktury ewidencyjnej obszarów występowania siedlisk. W związku z tym, w całości dokumentu opis ograniczono do numeracji ewidencji gruntów.

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi wyraził w piśmie z dnia 3 stycznia 2014 r., znak: ZG-7-732-N2000-1/14, uwagi dotyczące samej dokumentacji PZO, a nie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pradolina Bzury-Neru PLH100006. W tym samym piśmie Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi podnosi uwagę dotyczącą finansowania zadań, cyt. „RDLP w Łodzi informuje, że zgodnie z pismem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z dnia 28.03.2013 r. zn. spr. ZU-732-1/13 przekazującym dostosowania „Ramowe wytycznych w spr. projektowania zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów n2000 na gruntach w zarządzie LP zatwierdzone przez Ministra Środowiska w dniu 21.03.2013 r.” ze środków własnych Lasów Państwowych finansowane mogą być zadania ochronne związane z gospodarką leśną, w pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej finansowane winny być ze środków budżetowych lub innych zewnętrznych. Organem odpowiedzialnym jest – ustanawiający plan zadań ochronnych. Powierzenie takich zadań nadleśnictwu przez dyrektora rdoś może nastąpić tylko po zapewnieniu środków finansowych”.

W związku z powyższym należy wyjaśnić, że zaproponowane działania ochronne siedlisk przyrodniczych występujących na terenach Skarbu Państwa będących w zarządzie PGL Lasy Państwowe wiążą się z prowadzeniem gospodarki leśnej.

Dodatkowo Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi złożył uwagę odnośnie zmiany kwalifikacji zagrożeń, cyt. „RDLP w Łodzi wnosi o zmianę kwalifikacji zagrożeń „B02.02 – wycinka lasu i B02.01.01 – odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)” na zagrożenie „B03 eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego czy naturalnego odrastania”, bowiem faktycznie zmniejszenie się obszarów leśnych na tym obszarze może rodzić potencjalne zagrożenia zarówno dla siedlisk jak i gatunków chronionych.” Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi po przeanalizowaniu uwagi złożonej przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi nie uwzględnił jej. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi zagrożenia istniejące i potencjalne wymienione w projekcie zarządzenia, zostały sformułowane prawidłowo, należy podkreślić, że zidentyfikowane zagrożenia dotyczą również lasów nie będących gruntami Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31 poz. 206 ze zm.) niniejszy projekt został uzgodniony z Wojewodą Łódzkim pismem znak: IA-IV.0521.17.2014 z dnia 14 marca 2014 r. i Wojewodą Wielkopolskim pismem znak: KN-III.0521.10.2014.1 z dnia 5 marca 2014 r.

Wykonanie zapisów niniejszego planu pociąga za sobą szacunkowe koszty, wg stanu na grudzień 2013 r., w wysokości około 3 920 000,00 (słownie: trzy miliony dziewięćset dwadzieścia tysięcy złotych).

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów

jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039 ze zm.).